

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	ANATOMÍA II	Código	651G01002	
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Toro Santos, Francisco Javier de	Correo electrónico	javier.toro@udc.es	
Profesorado	Fernandez Fernandez, Esther Del Carmen Fuentes Boquete, Isaac Manuel Toro Santos, Francisco Javier de	Correo electrónico	esther.fernandez1@udc.es i.fuentes@udc.es javier.toro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo da anatomía dos membros superiores e inferiores, do sistema cardiorespiratorio e da esplacnoloxía.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C9	Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Dominar a terminoloxía anatómica, de modo que o alumnado coñeza a nomenclatura actualizada das estruturas anatómicas e adquiera a capacidade de descrición destas estruturas empregando termos de orientación espacial.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Desenvolver a capacidade de observación.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Coñecer a morfoloxía xeral do corpo humano, a localización, a forma e a estrutura dos seus órganos, sistemas e aparatos, así como as súas interrelacións.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Coñecer a morfoloxía, a localización e as interrelacións das estruturas anatómicas que constitúen, en particular, o aparato locomotor de membro superior e membro inferior, o sistema cardiocirculatorio e o aparato respiratorio.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Identificar a forma e as relacións das diferentes estruturas anatómicas mediante o uso de esquemas, debuxos, fotografías, e modelos tridimensionais (maquetas).	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Comprender a función dos órganos e sistemas a través da posición, forma e estrutura básica.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Utilizar os coñecementos anatómicos no plantexamento e análise de problemas clínicos pertinentes.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Alcanzar o nivel suficiente de coñecementos anatómicos para comprender outras áreas da titulación relacionadas e realizar cursos de especialización en diversos campos da Fisioterapia.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>IV.- Aparato locomotor. Membro superior. Membro inferior.</p>	<p>CONTIDOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Anatomía do membro superior: Osteoloxía. Artroloxía. Mioloxía. 2.- Vascularización e inervación do membro superior. 3.- Anatomía del membro inferior: Osteoloxía. Artroloxía. Mioloxía. 4.- Vascularización e inervación do membro inferior. <p>ACTIVIDADES PRÁCTICAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Estudar o esqueleto do membro superior e inferior nas maquetas e osos do laboratorio. 2.- Estudar as maquetas de articulacions do membro superior e inferior. 3.- Identificar nas maquetas, os músculos do membro superior e inferior.
<p>V. Sistema cardiocirculatorio.</p>	<p>CONTIDOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Corazón. Morfoloxía externa. Relacions. Vasos e nervios do corazón. 2.- Corazón. Morfoloxía interna. Cavidades cardíacas. 3.- Circulación maior ou sistémica e circulación menor ou pulmonar 4. Sistema linfático. <p>ACTIVIDADES PRÁCTICAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Estudar nas maquetas a morfoloxía do corazón. 2.- Estudar nas maquetas os principais vasos sanguíneos.
<p>VI.- Estesioloxía.</p>	<p>CONTIDOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Sentido da visión. Anatomía do globo ocular e os seus anexos. 2.- Sentido da audición. Anatomía do oído externo, oído medio e oído interno. 3.- Sentidos do olfato, gusto y tacto. <p>ACTIVIDADES PRÁCTICAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Identificar nas maquetas as estruturas anatómicas do globo ocular. 2.- Identificar nas maquetas os elementos anatómicos do oído externo, medio e interno.
<p>VII.- Esplacnoloxía.</p>	<p>CONTENIDOS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Sistema Dixestivo: Cavidade oral e glándulas salivales. Farinxe e esófago. Estómago. Páncreas. Bazo. Fígado y vías biliares. Intestino delgado, intestino grueso, sigma, recto e ano. Peritoneo. 2.- Aparato Respiratorio. Cavidade nasal. Larinxe, tráquea e árbol bronquial. Pulmons, pleura e mediastino. Mecánica respiratoria. 3.- Aparato Xénito-Urinario. Aparato urinario: ril, uréter, vexiga urinaria. Uretra. Glándula suprarrenal. Aparato xenital masculino e femenino: órganos xenitales internos y externos. <p>ACTIVIDADES PRÁCTICAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Identificar nas maquetas os componentes do aparato dixestivo. 2.- Identificar nas maquetas os componentes do aparato respiratorio.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	40	40	80
Prácticas de laboratorio	A1 A17 A19 B1 B4 B5 C1 C8 C9	11	22	33
Portafolios do alumno	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	0	12	12
Traballos tutelados	A1 A17 A19 B1 B2 B4 B5 C1 C8 C9	0	15	15
Presentación oral	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	6	0	6
Proba obxectiva	A1 C6 C7	3	0	3
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Clase teórica na que o profesor explica os temas do programa. E unha clase participativa, favorecendo o intercambio de opinións e o debate.
Prácticas de laboratorio	Clases prácticas que complementan os contidos das clases teóricas. Empréganse as maquetas do corpo humano e os osos da osteoteca do laboratorio de Anatomía Humana. Nas prácticas de laboratorio foméntase a participación do alumnado, favorecendo o intercambio de opinións, o debate e a resolución de problemas. A docencia se imparte a un grupo reducido de alumnos, o que permite a atención personalizada para aclarar dúbidas.
Portafolios do alumno	Consiste en laminas anatómicas que o alumno debe completar na casa, identificando elementos anatómicos. As láminas son elaboradas polos profesores da área e publicanse a medida que se avanza na materia.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán facer un traballo dun tema que estea relacionado co contido do programa. O Traballo realizarase en grupo (mínimo 2 alumnos e máximo 4)
Presentación oral	Os alumnos deberán expor e defender o seu traballo diante dos profesores e resto de compañeiros, respondendo a calquera dúbida plantexada tanto polos seus compañeiros como polos profesores.
Proba obxectiva	Proba Obxectiva.- Inclúe. 1.- PROBA ESCRITA: que inclúe: - 10-20 preguntas curtas, cada unha delas cun enunciado que require unha resposta breve, en xeral dunha extensión non maior de media páxina. . - test que consta de non mais de 20 preguntas, cada unha delas cun enunciado, catro opcións e resposta única. - Laminas anatómicas para completar ou identificar elementos anatómicos. 2.- PROBA ORAL.- Este exame está dirixido só a persoas con discapacidade que teñan dificultade para a realización de exames escritos. Neste caso o profesor fará preguntas que o alumno terá que responder de forma breve.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Prácticas de laboratorio	A atención personalizada sirve para o seguimento da aprendizaxe de cada alumno por parte do profesor.
Traballos tutelados	A través da tutoría, presencial ou virtual, o profesor aborda a resolución de dúbidas, a orientación e estudo, así como o seguimento e a supervisión de traballos. As practicas de Anatomía ao realizarse con grupos reducidos tamén facilita a aclaración de dúbidas de forma mais individual.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	A1 A17 A19 B1 B4 B5 C1 C8 C9	Os alumnos deberán asistir as practicas onde se valorará actitude, interese pola aprendizaxe e a capacidade para solucionar problemas plantexados polo profesor	5
Portafolios do alumno	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	Consiste en completar as láminas anatómicas dos cuadernos de Anatomía Humana. Se valorara o traballo e a adicación do alumno.	5
Proba obxectiva	A1 C6 C7	Prueba Obxectiva escrita ou oral (no caso de que exista algunha discapacidade do alumno e tenga dificultade para a realización de exámenes escritos.	80
Traballos tutelados	A1 A17 A19 B1 B2 B4 B5 C1 C8 C9	Realización dun traballo en grupo dun tema relacionado cos contidos do temario. O traballo srealizarase en grupo (mínimo 2 alumnos e máximo 4).	5
Presentación oral	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	Exposicion oral e defensa do traballo realizado en grupo, ante o profesor e resto de compañeiros. Se valorara a orixinalidade na presentacion, o contido, o traballo en grupo e o dominio do tema expuesto. Ao final da presentacion os alumnos deberan contestar calquera dúbida plantexada polos seus compañeiros e/ou profesores.	5

Observacións avaliación
<p>Os créditos da asignatura Anatomía Humana II, de 6 ECTS, se distribuyen:</p> <p>- Aparato locomotor de membro superior e inferior: 4 ECTS. - Sistema cardiocirculatorio, estesiología esplacnoloxxa: 2 ECTS.No caso de que a materia sexa impartida por mais dun docente, a nota final da proba obxectiva sera a media das dúas partes.Para superar a asignatura, cada unha das partes deberá ter unha calificación igual ou maior de 3,5 sobre 10.</p> <p>No caso de que unha das partes non alcance a calificación de 3,5 sobre 10, o alumno no superara a asignatura ao considerar que non chegou ao 35% de coñecemento.As porcentaxes asignadas a cada proba pode sufrir pequenas modificacións dun curso a outro con respecto á memoria verificada en función das necesidades da materia; con todo non terá un valor menor ao 80% e a avaliación continuada, traballos tutelados e portafolio non superará o 20%</p>

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - THIBODEAU-PATTON. (2008). "Estructura y Funcion del Cuerpo Humano". Barcelona. Ed. Elsevier - GRAY. (2015). Anatomía para Estudiantes. Barcelona Ed. Elsevier. - SOBOTTA. (2018). Texto de Anatomía. Barcelona Ed. Elsevier. - SOBOTTA. (2012). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier. - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Anatomía General y Aparato Locomotor". Vol.1.. Ed. Panamericana - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Organos Internos". Ed. Panamericana - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Cabeza, Cuello y Neuroanatomía". Vol 3. Ed. Panamericana - F. NETTER. (2015). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier <p>
</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:- Non se utilizarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías